

Ahoj Jakube!

Několikrát jsem si během dneška vzpomněl na náš ranní rozhovor v autobuse a před školou (poměrně nezvyklá místa a podivný čas na politický rozhovor, ještě k tomu se mnou, který o politice nemluví a ani na ni vlastně většinou ani nemyslí!)... Za dnešní diskusi ovšem děkuji, asi nebyla zbytečná (ovšem nějak sáhodlouze v ní pokračovat nemá smysl, na to jsem politice příliš *nenakloněn*, abych tak řekl).

Z nedostatku času jsem Ti některé věci nějak nestihl říct. Už před drahnou dobou mě napadlo (ale určitě jsem to někde vyčetl nebo slyšel, těžko to bude nějaká původní myšlenka), že lidé jsou v zásadě jen dvojího druhu – lidé političtí a nepolitičtí. Každá z těchto základních skupin se ještě dále dělí na nějaké podskupiny, a to podle osobní motivace či objektivních důvodů, proč konkrétní člověk patří tam nebo onam.

Takový *homo politicus* se vyznačuje buď víceméně naivní, avšak alespoň částečně pochopitelnou vírou, že politika je *službou veřejnosti* (a hlavně že ji tak vnímají i ti, kteří se jí věnují), že profesionální politici jsou jakási *elita* a ti *nejlepší z nejlepších* či snad *první mezi rovnými*, kteří jsou ochotni jim i pomáhat (to je ten lepší případ a podle našich několika rozhovorů sem řadím i Tebe), nebo naopak politiku vnímají jako poměrně dobré (tj. snadno *použitelné* či rovnou *zneužitelné*) prostředí k prosazení vlastních zájmů (a v rozporu s tím, co říkají, pomoci hlavně sami sobě). Bohužel právě z této druhé podskupiny pochází většina politiků, ve vyšších politických sférách pak už docela všichni.

Naopak *homo nonpoliticus*, člověk nepolitický, politiku sice vnímá, ale jen jako jednu z nutných složek svého okolí (příčemž politika je složka nevídaná a klidně by se bez ní obešel), sleduje ji jen v rámci svého zájmu o okolní svět a nijak ji nevyděluje jako složku hodnou zvláštního pozorování. Radikálnější poddruh člověka nepolitického se o ni nezajímá vůbec; buď proto, že se politiku rozhodl úplně vyloučit ze svého „soukromého“ světa (zcela nesledovat a nehodnotit své okolí ale vlastně nelze), nebo proto, že má docela jiné zájmy, které ho plně pohlcují a naplňují, případně nemá – vyjma čistě přízemního *chleba a her* – zájmy docela žádné (což je sice katastrofa, ale i takoví lidé existují).

Já sám sebe vědomě řadím mezi lidi nepolitické prvního druhu, a to z několika důvodů. Jedním je ten, že prostě už nevěřím vznešeným řečem o tom, jak mi někdo svými *kvalifikovanými* rozhodnutími vylepší život (proč by to nakonec dělal, když ho nepochybně daleko víc zajímá, jak vylepšit ten svůj?), jak někomu leží na srdci můj osud (dtto, stejná fráze jako v předchozím případě, prostě se to tak říká), jak s tou či onou stranou bude život lepší, tráva zelenější atd., jak je každý politik vzdělanější, schopnější a dokonce snad kvalitnější člověk než my ostatní... Svůj život či osud si přece musím vylepšit (nebo zkažit) sám! Další důvody? Politici se domnívají (nebo se aspoň tak příliš často chovají, čím jsou výše, tím častěji), že já jako občan jsem tu od toho, abych platil daně, z kterých se oni mají dobře (nebo aspoň daleko lépe než ten, kdo chodí do běžného zaměstnání – a ještě se u toho tváří, že právě o tohle jim nejde), zatímco já ničemu nerozumím, že můj podíl na takzvané *democii* začíná a končí vhozením toho *správného* (= jejich) volebního lístku do urny a ještě se u toho mám pokud možno tvářit, jak moc věřím volebním slibům, zpravidla více či méně nesplnitelným. Poté následuje – někdy dokonce i vyslovená, jindy jen myšlená – věta, že *přece si do toho někdo z ulice nenecháme kecat*. Takže kde že je ona služba veřejnosti...?!

Domnívám se, že politici jsou vlastně všichni stejní. Sice jsou v různých stranách, dělají a hlavně říkají různé věci, nesouhlasí a soupeří spolu, ale bez ohledu na předchozí tvoří prostě jeden a tentýž velmi soudržný *klan*, který v zásadních věcech (zásadních podle nich, tj. hlavně se nenechat vyhnat od pomyslného koryta a rozhodovacího stolu, který velmi vyzdvihuje jejich ego) drží spolu a je jim tak vlastně docela dobře, byť rádi a často tvrdí opak. Opozice nemůže být bez koalice a naopak – a do toho svého podivného mikrosvěta vyvolených nechtějí pokud možno pouštět nikoho dalšího, aby se s ním nemuseli dělit o „svůj“ koláč, který je upečen z práce jiných (vysoká politika není práce, ale většinou bezpracné tlachání, přičemž není důležité, CO někdo říká, ale KDO to je; o nějaké odbornosti lze také uvažovat jen velmi zřídka). Jedni bez druhých nemohou existovat, sice na sebe hlasitě leccos pokřikují (to je ostatně jen takové *divadýlko*, aby lidé měli pocit, že se něco děje, že za ně dokonce snad někdo *bojuje*), ale vzájemně se podporují aspoň v tom zásadním: že jedni i druzí musejí v politice zůstat, aby mohli donekonečna pokračovat ve své činnosti, resp. ještě spíš ve *slovohře*, protože v politice tradičně *skutek utek*, jak se trefně říká. Proto také tolik politiků často mění strany jako kabáty – nikoli kvůli

nějakým svým ideálům (ostatně nikdy žádné neměli, jsouce z výše uvedené skupiny lidí), ale proto, že *vsadili na špatnou firmu a jinde nabízejí víc...*

Politik je *dobrý* nebo *špatný* nikoli podle toho, co umí či snad dokonce co udělal, ale podle toho, jak o tom umí mluvit a jak dobře či špatně volí místa, kde o tom mluví. Jestli někde zcela bez výjimky platí ono děsné heslo „*úspěchy jsou naše, průšvihy vaše*“, pak je to bezpochyby právě politika.

I motivace, proč se stát politikem, bývá vlastně ve všech případech úplně stejná – je to touha po moci, která s sebou samozřejmě přináší krom jiných výhod hlavně peníze a cenné (= zpeněžitelné) informace; vlastně se mění jen pořadí. Ideje? Veškeré žádné. Pokud někdo do politiky přece jen vstoupí s nějakými ideály a bez snahy se obohatit nebo získat opojnou osobní moc, příliš daleko to nedotáhne (pokud se jich včas nezbaví a *nenaučí se pohybovat v politice* a také řečnický oblíbené *umění kompromisu*, za kterého kompromisy dost často něco takřikajíc *kápně*), jelikož je vždy předstihnou ti *druzí*, kteří jsou buď zcela bez ideálů a morálních zábran; a tak idealista, který je velmi často mnohem větším odborníkem na leccos, než jakým je kdejaký ministr, skončí v nejlepším případě jako starosta nějaké malé obce (šťastná to obec!) a dál mohou leda tak sledovat úspěchy oněch *druhých*, kteří stoupají tím rychleji, čím jsou ochotnější se vzdát čehokoli, co říkali (či si snad dokonce mysleli!) dříve, a to samozřejmě obvykle v *zájmu všech*, čímž je ve skutečnosti zejména zájem vlastní.

Bývaly doby, kdy jsem politikům a politice obecně dost věřil, ale ty doby jsou prostě dávno (a nenávratně) pryč. Několikrát jsem uvěřil, že některý z politiků opravdu chce něco udělat pro jiné, nejen pro sebe, dát své často i dost vysoké schopnosti do služeb tohoto státu a jeho obyvatel; a naprosto vždycky to byly jen dobře znějící (bohužel však bezobsažné) řeči, jež byly vlastně zastíracím manévrem pro to, aby si *přilepšil* sám; a voliči mu mohli být ukradení, i když kdekoli a kdykoli tvrdil pravý opak – ostatně všichni politici se zajímají o voliče právě jen proto, aby je měl kdo zvolit i příště, když už se jim to povedlo jednou... Tolikrát skloňovaná *služba veřejnosti* by přece měla být cílem politiky; ovšem bohužel je jen prostředkem k dosažení sobeckých cílů jakýchsi *elit* pochybné úrovně či dokonce zcela bez ní. Že jsou všichni politici stejní, potvrzuje krom mé dost negativní životní zkušenosti také jeden velmi výstižný „volební“ vtíp: *Potkají se dva chlápci před volební místností. „Koho budeš volit, Karle?“ ptá se jeden. „No komunisty, ne?“ říká Karel. „To je jasný, ale v jaký straně?!“* Smutné, leč výstižné. A nejde o komunisty, jak jsi jistě pochopil. Jde o to, že je jedno, koho volíš či koho preferuješ – protože to nakonec dopadne stejně a *kluci* (občas i *holky*, máme přece tu emancipaci) si to mezi sebou vždycky nějak *dohodnou* (bez ohledu na výsledky jakýchkoli voleb, protože hlavní metou je to, aby sami byli spokojení, jak to skouleli) a za kecy o vznešených ideálech a odborných záležitostech (jimiž ovšem dotyční skutečně rozumějí jen někdy) jede normální trhovecký handl (s odpovídajícími manýry) a panuje všeobecný *jánabráchismus* (no jo, je to hrozné slovo, ale výstižnější těžko najdu) probíhající napříč politickým spektrem, protože je v zájmu všech, v zájmu celého *klanu*. A to je mi nanejvýš odporné.

Snad jsem tedy v tomto dopise, který je mým určitě nejdělsím – a pevně doufám i posledním – textem o politice, vysvětlil, na co nebyl v autobuse čas. A teď už dost – jdu se honem a konečně věnovat zase něčemu, co je na rozdíl od politiky k něčemu, co můžu skutečně, nejen zdánlivě, ovlivnit a co mě opravdu zajímá. I když se nepochybně neshodneme, jsem rád, že sis toto aspoň přečetl.

Ahoj a měj se dobře,
MS#

P.S.: Aktuálně mám dojem, že jsem vytvořil poněkud nepochopitelný text... rozhodně však nemá ten cíl, aby Tebe nebo kohokoli jiného o čemkoli přesvědčil či snad změnil čtenářův náhled na politiku, ať je jakýkoli – nadále si myslí, co chceš **J**. Cílem je pouze vysvětlit, co jsem nestihl říct a co si už dlouho myslím. Jen Tě chci upozornit, že i já si budu nadále myslet vše výše uvedené a není síla, která by mě přesvědčila o něčem jiném... tak to snad ani nezkoušej; a určitě ne u mě na webu, tam má politika vstup zakázán...